

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Lietuvos
Respublikos
Vyriausybės
kanceliarija

Atviras pažangos forumas „Lietuva 2030“

2019 balandžio. 26 d.
Novotel Vilnius centre, Gedimino pr. 16, Vilnius

KONTEKSTAS

Lietuvos Respublikos Seimas 2012 metų pavasarį patvirtino Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“. Strategija yra valstybės vizija ir raidos prioritetai bei jų įgyvendinimo kryptys iki 2030 metų. Tai – visuomenės susitarimas, jos sąmoninga valios ir apsisprendimo išraiška, kviečianti įtvirtinti vertybes ir kartu kurti modernią, veržlią, atvirą pasauliui, savo nacionalinį tapatumą puoselėjančią stiprią valstybę.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018 m. gruodį atnaujino Valstybės pažangos tarybą. Taryba, pasitelkdama aktyviąją visuomenės dalį, kviečia į atvirą pažangos forumą, remia ir skatina pažangos idėjų svarstymą ir sklaidą, visuomenės ir valstybės bendradarbiavimą įgyvendinant pažangos idėjas.

FORUMO TIKSLAS

Sutelkus suinteresuotus ekspertus bendroje diskusijoje į Lietuvos ateitį pažiūrėti per skirtingų temų ir visuomenei aktualių klausimų prizmę.

DALYVIAI

Forume dalyvavo 104 dalyviai – ministerijų ir joms pavaldžių įstaigų, kitų viešojo sektoriaus institucijų, asociacijų, mokslo, verslo ir visuomenės atstovai.

PROGRAMA

Renginys buvo sudarytas iš 5 dalių:

- I pranešimas
- Panelinė diskusija
- II pranešimas
- Paralelinės sesijos
- Apibendrinimas ir interaktyvi veikla

I PRANEŠIMAS
PAGRINDINIAI
LIETUVOS IŠŠŪKIAI

Pranešėjas, Valstybės pažangos tarybos narys, socialinių mokslų daktaras, „Europos socialiniai, teisiniai ir ekonominiai projektai“ valdybos pirmininkas Klaudijus Maniokas pabrėžė, kad Lietuvos visuomenė, valdžia ir verslas artėja prie konsensuso dėl ateities iššūkių. Pagrindiniai įvardinti iššūkiai ateinantiems 10 metų:

- Žmogiškojo ir finansinio kapitalo trūkumas,
- Korupcijos rizika,
- Institucijų neefektyvumas,
- Pajamų nelygybė ir skurdas,
- Atotrūkis tarp regionų,
- Nepalanki demografinė situacija,
- Vidutinių pajamų spąstai (jau išnaudotas pigia darbo jėga paremtas augimas, būtina pereiti prie aukštesnės pridėtinės vertės prekių ir paslaugų kūrimo).

Pasak pranešėjo, šie iššūkiai yra ilgalaikiai, struktūriniai, neturintys aiškių ir standartinių sprendinių, todėl verčia eksperimentuoti ir būti adaptyviems.

Pranešimo pabaigoje iškelta dilema, koks turėtų būti Lietuvos augimas ateityje: spartus – paremtas inovacijomis, finansavimo pritraukimu, ar tvarus – sprendžiantis pajamų nelygybę, užtikrinantis vienodą paslaugų prieinamumą?

PANELINĖ
DISKUSIJA

Po pirmojo pranešimo vyko panelinė diskusija apie 6 struktūrinių reformų rezultatus, kurioje dalyvavo už šių reformų įgyvendinimą atsakingi vadovai ir jų atstovai: Finansų ministras Vilius Šapoka, Švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas Monkevičius, Ekonomikos ir inovacijų viceministras Gintaras Vilda, Sveikatos apsaugos viceministrė Kristina Garuolienė ir Socialinės apsaugos ir darbo viceministrė Eglė Radišauskienė. Diskusiją moderavo Valstybės pažangos tarybos pirmininko pavaduotoja Orijana Mašalė.

AR DABARTINIAI
VYRIAUSYBĖS
DARBAI ATLIEPIA
VALSTYBĖS
ATEITIES IŠŠŪKIUS?
ŠEŠIOS
STRUKTŪRINĖS
REFORMOS

Diskusijoje kalbėjęs Finansų ministras V. Šapoka teigė, kad įgyvendinama mokesčių reforma sukūrė bene palankiausias sąlygas Europos Sąjungoje investuoti į naujas technologijas ir aukštą pridėtinę vertę.

Švietimo, mokslo ir sporto ministro A. Monkevičiaus nuomone, pertvarkant švietimo sistemą, būtina mažinti skirtumus tarp regionų ir miestų, lyčių, socialinės atskirties ir pasiekti pamatuojamą rezultatą.

Ekonomikos ir inovacijų viceministras G. Vilda išsakė viltį, kad Lietuvai artėjant prie 2030 metų, šalies lokomotyvas turėtų būti sumanios visuomenės sumaniai valdoma, inovacijomis grįsta ekonomika. Pasak G. Vildos, per artimiausią dešimtmetį būtina sukurti prieinamą infrastruktūrą, atverti duomenis verslui, kad šis kurtų paslaugas ir įgalinti piliečius tomis paslaugomis naudotis.

Sveikatos apsaugos viceministrė K. Garuolienė sakė, kad didžiausias sveikatos reformos pasiekimas bus kokybiškos pirminės sveikatos priežiūros paslaugos, vienodas paslaugų prieinamumas, kad privati medicina nekonkuruotų su valstybiniu sektoriumi.

Socialinės apsaugos ir darbo viceministrė E. Radišauskienė viliasi, kad jos kuruojamoje srityje pavyks sutelkti visas galimybes, kad žmonės būtų integruoti į darbo rinką ir gautų orų atlygį už atliekamą darbą.

Diskusijos dalyviai taip pat išskyrė šiuos lūkesčius Lietuvos ateičiai per artimiausią dešimtmetį:

- Aukštosios technologijos ir aukštos pridėtinės vertės prekės ir paslaugos,
- Asmenybės ugdanti, kokybiška švietimo sistema,
- Patrauklumo dirbti, gyventi ir kurti verslą didinimas,
- Orus atlyginimas, pensijos ir teisinga socialinio draudimo sistema,
- Globalus marketingas ir Lietuvos prekės ženklas,
- Dėmesys sveikai gyvensenai, ilgesni laimingo gyvenimo metai.

II PRANEŠIMAS
NACIONALINĖS
PAŽANGOS
PROGRAMOS
TIKSLAI

Ministro patarėjas Lukas Savickas pristatė rengiamą Nacionalinės pažangos programą. Nacionalinė pažangos programa (toliau – NPP) – Vyriausybės nutarimu tvirtinamas pagrindinis (skėtinis) vidutinės trukmės planavimo dokumentas, kuriame nustatomi strateginiai šalies plėtros tikslai ir uždaviniai, atskleidžiantys, kokių pokyčių siekiama per artimiausius 10 metų visose viešosios politikos srityse, siekiant užtikrinti ilgalaikę šalies ekonominę ir socialinę pažangą.

2021–2030 m. NPP rengiama siekiant įgyvendinti Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ ir sukurti pažangią, modernią ir stiprią valstybę, pasižyminčią sumanios visuomenės, sumanios ekonomikos ir sumanaus valdymo derme.

NPP atliepia strategijos „Lietuva 2030“ pažangos sritis: sumani visuomenė, sumani ekonomika, sumanus valdymas. Kiekviena sritis turi tikslus, uždavinius ir kiekybinio poveikio rodiklius. Vertinama, kuriuos rodiklius pasiekti tikimybė yra didelė, kuriuos vidutinė, o kuriuos maža, identifikuojami pagrindiniai iššūkiai kiekvienoje srityje. Atsižvelgiant į turimą informaciją nustatomi strateginiai tikslai, formuojami uždaviniai, poveikio rodikliai, formuluojamos įgyvendinimo nuostatos. Viso dokumento rengimo metu vykdomos viešosios konsultacijos su visuomene.

PARALELINĖS SESIJOS

SUMANI VISUOMENĖ (1)

Po antrojo pranešimo vyko 3 paralelinės sesijos-diskusijos pagal pažangos sritis, kurias moderavo Valstybės pažangos tarybos nariai.

Diskusiją moderavo ekonomistas, socialinių mokslų habilituotas daktaras ir profesorius Boguslavas Gruževskis. Pagrindiniai pasiūlymai:

- Keisti pažangos srities pavadinimą „sumani visuomenė“ į „darni visuomenė“,
- Keisti pavienius rodiklius indeksais bei nelyginti Lietuvos ir kitų šalių pagal kiekybines reikšmes,
- Tobulinti rodiklius sveikatos ir socialinėje srityse, įtraukiant tokius rodiklius kaip mirtingumas, vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė, gerovės indekso fizinio saugumo komponentas, gerovės indekso socialinio saugumo ir turto nelygybės komponentas, BVP perskirstymas per darbo užmokestį,
- Užtikrinti nuolatinės pažangos proceso (pagal pažangos sritis) stebėseną,
- Užtikrinti skirtingų tikslų ir rodiklių darną bei ministerijų bendradarbiavimą tikslams pasiekti,
- Tobulinti švietimo srities rodiklius – šiuo metu rodikliai yra orientuoti į darbo rinką, trūksta rodiklių, kurie būtų orientuoti į naudą pačiam asmeniui ir visuomenei. Siūloma įtraukti: švietimo tolygumo indeksą, gerovės indekso kokybiško švietimo komponentą, geresnio gyvenimo indeksą,
- Formuoti naujus tikslus švietimo srityje – kurti kompleksinę mokytojų kompetencijų kėlimo sistemą ir didinti mokytojų autonomiją ir atlyginimus (atlyginimų didinimą siejant ne su stažu, o su suteikiamos paslaugos kokybe),
- Integruoti lyčių nelygybės mažinimo aspektą – formuoti horizontalų tikslą per visas viešosios politikos sritis.

SUMANI EKONOMIKA (2)

Diskusiją moderavo „Luminor“ banko ekonomistas Žygimantas Mauricas. Pagrindiniai pasiūlymai:

- Prisitraukti daugiau užsienio įmonių į Lietuvą, tarp jų – kuo daugiau stambių įmonių,
- Skatinti inovacijų diegimą,
- Investuoti į prekės ženklo kūrimą – tiek Lietuvos, tiek atskirų jos įmonių,
- Gerinti mokslo ir verslo bendradarbiavimą – nesistengti to daryti dirbtinai,
- Atrasti balansą tarp Lietuvos ir Europos Sąjungos rinkų – (ar Lietuva matoma kaip atskiras, uždaras ekonominis vienetas, ar kaip mažas žaidėjas ES ir atvira darbo, prekių ir paslaugų ištekliais iš kitų šalių),
- ar matome Lietuvą kaip atskirą, uždarą ekonominį vienetą ar kaip mažą žaidėją ES ir esame atviri darbo, prekių ir paslaugų ištekliais iš kitų šalių,
- Didinti viešojo sektoriaus kompetenciją kuriant palankias sąlygas verslui,
- Didinti rizikos kapitalo lėšas privačiam sektoriui,
- Formuoti migracijos politiką, nustatant aiškią Lietuvos poziciją (ar Lietuva atvira prisitraukti aukštos kvalifikacijos specialistus iš užsienio),
- Atsižvelgiant į Europos ir pasaulio tendencijas, tvarumą ir klimato kaitą matyti kaip galimybę, o ne kaip kliūtį verslui.

SUMANUS VALDYMAS (3)

Diskusiją moderavo Klaudijus Maniokas. Pagrindiniai pasiūlymai:

- Skatinti dialogą tarp valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės, sukurti motyvacinę sistemą valstybės įstaigų vadovams ir darbuotojams (pavyzdžiui,

**APIBENDRINIMAS
IR INTERAKTYVI
VEIKLA**

siejant su vertinimais), aktyviau vykdyti viešąsias konsultacijas tiek ministerijų, tiek savivaldybių lygiu,

- Skatinti sprendimų, paremtų įrodymais, priėmimą, ieškant balanso tarp visuomenės valios, norų ir politikos,
- Kurti viešųjų paslaugų teikimo standartus, leidžiančius užtikrinti vienodą teikiamų paslaugų kokybę įvairiuose regionuose, pavyzdžiui, švietimo srityje,
- Ieškoti pusiausvyros tarp valdžios centralizacijos ir decentralizacijos (didesnės galios suteikimo regionams).

Po diskusijos kiekvienos grupės moderatoriai buvo kviečiami pristatyti apibendrintus rezultatus, t. y. grupėje aptartus pasiūlymus kiekvienoje pažangos srityje. Taip pat buvo pateiktos idėjos pažangos strategijai ir dalyviai kviešti balsuoti už labiausiai patinkančias idėjas (žr. Priedą). Daugiausia balsų surinko šios 3 idėjos:

- 14 balsų: Inovacijomis ir gero valdymo principais grįstas viešųjų paslaugų teikimas 2019–2021 (LR Vyriausybė, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, LR Vidaus reikalų ministerija, NVO taryba),
- 11 balsų: Tarpdiscipliniškumo kompetencijų skatinimas, siekiant užtikrinti inovacijų įsisavinimo spartą (LR Ekonomikos ir inovacijų ministerija, LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija),
- 11 balsų: Švč. Mergelės Marijos Ramintojos bažnyčios ir buvusio Augustinų vienuolyno pastatų komplekso ir erdvių pritaikymas organizuoti netipinių, modernių ir tvarių viešųjų bei socialinių paslaugų kūrimą ir teikimą (LR Vidaus reikalų ministerija).

KONTAKTAI

Norintys gauti daugiau informacijos apie įvykusį forumą, kviečiami kreiptis nurodytais kontaktais: Goda Aleksaitė, el. p. goda.aleksaite@lr.lt, tel.: +370 70 663 742.

**DAUGIAU
INFORMACIJOS**

Visą susijusią informaciją apie forumą rasite adresu:

- <http://epilietis.lrv.lt/lt/konsultacijos/kvietimas-dalyvauti-atvirame-pazangos-forume-lietuva-2030>

Forumo tiesioginės transliacijos įrašai prieinami šiais adresais:

- <https://www.facebook.com/pilieciuministerija/videos/413158572846970/>
- <https://www.facebook.com/pilieciuministerija/videos/381157462487517/>

Norėdami sužinoti daugiau apie galimybes įsitraukti į viešojo valdymo procesą, informacijos ieškokite portale „E.pilietis“ www.epilietis.lrv.lt ir sekite naujienas Facebook paskyroje „Piliečių ministerija“: <https://www.facebook.com/pilieciuministerija/>

